T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

100 EĞİTİMİN YÜZYILI

Sayı : E-32661919-610-281
Konu : Yazılı Soru Önergelerinin Cevabı

12./..11./2026
7/50546
7/50694
7/50703
7/50708
7/50997
7/50999
GK28

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi :a) 21.10.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1967256 sayılı yazınız. 7/51102
b) 21.10.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1967277 sayılı yazınız. 7/51196
c) 21.10.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1967576 sayılı yazınız. 7/51206
ç) 23.10.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1968306 sayılı yazınız. 7/51209
d) 26.10.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1969168 sayılı yazınız.

Bakanlığımıza İlgi (a-b-c-ç-d)'de kayıtlı yazılarla iletilen Uşak Milletvekili Ali KARAOBA'nın 7/50546 ve 7/50708, Burdur Milletvekili İzzet AKBULUT'un 7/50694, İstanbul Milletvekili Özgül SAKİ'nin 7/50703, Diyarbakır Milletvekili Ceylan AKÇA CUPOLO'nun 7/50997, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk GERGERLİOĞLU'nun 7/50999, Iğdır Milletvekili Yılmaz HUN'un 7/51102, İzmir Milletvekili İbrahim AKIN'ın 7/51196, Hatay Milletvekili Servet MULLAOĞLU'nun 7/51206 ile Ağrı Milletvekili Nejla DEMİR'in 7/51209 esas numaralı yazılı soru önergeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler Ek'te sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yusuf TEKİN
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (102 Sayfa)

Atatürk Bulvarı No: 98 Kızılay 06648 ANKARA
e-posta: sgb@meb.gov.tr
Elektronik Ağ: www.meb.gov.tr

Bilgi için: Emine DOĞDU
Telefon: (0312) 413 25 32
Faks: (0312) 418 75 39

7/50546
GK 28

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

100 EĞİTİMİN YÜZYILI

UŞAK MİLLETVEKİLİ ALİ KARAOBA'NIN 7/50546 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığından alınan 81716 sayılı konuya ilişkin yazıları Ek'te yer almaktadır.

Ek: Yazı (25 Sayfa)

T.C.
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞI
Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı

Sayı : E-57802651-610-81716
Konu : Soru Önergeleri-7/50546

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞINA
(Strateji Geliştirme Başkanlığı)

İlgi : a) 22.10.2026 tarihli ve E-32661919-610-173858448 sayılı yazınız.
b) Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Rektörlüğünün 30.10.2026 tarihli ve 83892146-610.001.001-E.250602 sayılı yazısı.
c) Sakarya Üniversitesi Rektörlüğünün 04.11.2026 tarihli ve 77494167-610.03.01-E.644617 sayılı yazısı.

Uşak Milletvekili Op. Dr. Ali KARAOBA tarafından verilen 7/50546 esas sayılı Soru Önergesi Kurulumuz Başkanlığınca incelenmiş olup Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Rektörlüğü ile Sakarya Üniversitesi Rektörlüğünün cevabı ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Naci GÜNDOĞAN
Başkan Vekili

Ek:
1 - İlgi (b) yazı (10 Sayfa)
2 - İlgi (c) yazı (14 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: 73F9146E-49CC-4C87-BFCF-CB52658546F8 Doğrulama Adresi: https://www.turkiye.gov.tr/yok-ebys
Üniversiteler Mah. 1600. Cad. No:10 06800 Bilkent Ankara-Türkiye
Telefon: 0(312) 298 70 00
Faks: 0(312) 266 47 59
KEP Adresi : yok@hs01.kep.tr
Bilgi için:Aslıhan ERDOĞAN
Uzman

T.C.
SAKARYA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Rektörlük

Sayı : E-83892146-610-250602
Konu : Soru Önergesi Hk.

30.10.2026

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞINA
(Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı)

İlgi : Yükseköğretim Başkanlığı Strateji Gelistirme Dairesi Baskanlıgı'nın 23.10.2026 tarih ve E.57802651.610.78480 sayılı ve Soru Onergeleri-7_50546 konulu yazısı.

İlgi yazınız ile Uşak Milletvekili Op. Dr. Ali KARAOBA tarafından verilen 7/50546 esas numaralı yazılı soru önergesine verilecek cevaba esas olmak üzere talep edilen, Üniversitemizde engelli ve özel gereksinimli bireylere yönelik yürütülen çalışmalara ilişkin bilgiler, soru numaraları esas alınarak hazırlanmış olup ekte yer almaktadır.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Mehmet SARIBIYIK
Rektör

Ek: Engelli Bireylere Yönelik Çalışmalara Yönelik Soru ve Cevaplar

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu :BSU52UDRTB Pin Kodu :91982 Belge Takip Adresi : https://ebys.subu.edu.tr/enVision/Validate_Doc.aspx?eD=BSU52UDRTB&eS=250602
Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Esentepe Kampüsü, 54050 Serdivan, SAKARYA
Telefon No:0 264 616 00 54 Faks No:0 264 616 00 14
e-Posta:subu@subu.edu.tr Elektronik Ağ:www.subu.edu.tr
Kep Adresi:sakaryauygulamalibilimler@hs01.kep.tr
Bilgi için: Ebru Özyol
Unvanı: Ayniyat Saymanı

SAKARYA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİNDE ENGELLİ BİREYLERE YÖNELİK ÇALIŞMALARA İLİŞKİN SORU VE CEVAPLAR

Soru 1: Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi'nde engelli bireylere yönelik koordinasyon hangi birimler aracılığıyla yürütülmektedir?

Cevap 1: Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesinde engelli bireylere yönelik çalışmalar, Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü ve Otizm Araştırma Merkezi aracılığıyla yürütülmektedir.

Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü bünyesinde bir koordinatör, üç koordinatör yardımcısı ve üniversitenin bölüm ve programlarında görev yapan temsilci öğretim elemanları ile birlikte yaklaşık 30 kişilik bir ekip görev yapmaktadır. Otizm Araştırma Merkezinde ise 5 personel görev yapmaktadır.

Soru 2: 2020-2026 yılları arasında bu üniversitelerin kampüslerinde erişilebilirlik kapsamında yapılan fiziki düzenlemeler nelerdir? Bu düzenlemeler hangi yerleşkelerde, fakültelerde, yüksekokullarda, meslek yüksekokullarında, hastanelerde, kütüphanelerde, laboratuvarlarda, atölyelerde, yemekhanelerde, spor alanlarında ve sosyal tesislerde uygulanmıştır?

Cevap 2: 2020–2026 yılları arasında Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesinde erişilebilirlik kapsamında engelli tuvaletleri, tekerlekli sandalye kullanımına uygun masalar, kaymaz zeminler, rampalar ve asansörler gibi fiziki düzenlemeler yapılmıştır. Merdivenlerde güvenliği artırmak amacıyla trabzanlara koruyucu ağlar uygulanmıştır.

Bu düzenlemeler aşağıdaki birimlerde, ilgili ihtiyaçlar ve mevcut fiziki koşullar doğrultusunda gerçekleştirilmiştir:
- Hendek Meslek Yüksekokulu
- Akyazı Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu
- Bilişim Teknolojileri Meslek Yüksekokulu
- Denizcilik Meslek Yüksekokulu
- Geyve Meslek Yüksekokulu
- Teknoloji Fakültesi
- Sağlık Bilimleri Fakültesi
- Turizm Fakültesi
- İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi

Soru 3: Görme, işitme, ortopedik, zihinsel, nörogelişimsel, süreğen hastalık veya diğer engel gruplarına sahip öğrencilerin eğitime erişimini kolaylaştırmak amacıyla hangi akademik uyarlamalar yapılmıştır?

Cevap 3: Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesinde, Koordinatörlüğümüz tarafından her yıl öğrencilerimizle iletişim kurularak engel türü ve derecesine ilişkin bilgiler, öğrencilerin beyan ve geri bildirimleri doğrultusunda güncellenmekte veya teyit edilmektedir. Akademik uyarlamalar, öğrencilerin talepleri ve bireysel gereksinimleri doğrultusunda ilgili birimler ve öğretim elemanlarıyla iş birliği içinde planlanmaktadır. Bu kapsamda ağırlıklı olarak aşağıdaki düzenlemeler yapılmaktadır:

Görme engeli olan öğrenciler için:
- Ders sunumları ve diğer materyaller ekran okuyucu programlarla uyumlu, erişilebilir dijital biçimde ve öğrencinin derse hazırlanabilmesi amacıyla önceden paylaşılmaktadır.

- Sınavlarda ihtiyaç doğrultusunda okuyucu, işaretleyici veya yazıcı desteği sağlanmaktadır.
- Sınav soruları ihtiyaca göre erişilebilir dijital biçimde, büyük puntolu veya Braille alfabesiyle sunulmakta ve öğrencilere ek süre verilmektedir.

İşitme engeli olan öğrenciler için:
- İşitme cihazının kullanımına ilişkin süreçlerde öğrencilere destek sağlanmakta ve kişisel yardımcı dinleme sistemlerinin sınıf ortamında kullanımı desteklenmektedir.
- Öğretim elemanlarının öğrenciyle yüz yüze iletişim kurmasına ve konuşma sırasında yüzlerinin görünür olmasına dikkat edilmektedir.
- Derslerin mümkün olduğunca arka plan gürültüsünün az olduğu ortamlarda yürütülmesine özen gösterilmektedir.

Ortopedik engeli veya hareket kısıtlılığı olan öğrenciler için:
- Dersliklerde tekerlekli sandalye kullanımına uygun masa ve oturma alanı sağlanmakta, gerektiğinde dersler erişilebilir dersliklere taşınmaktadır.
- Yazma, bilgisayar kullanma veya materyalleri taşıma konusunda ihtiyaç duyulan destek sağlanmakta; sınavlarda ek süre gibi uyarlamalar yapılmaktadır.
- Laboratuvar, atölye ve uygulama derslerinde erişilebilir çalışma alanı ve uygun ekipman sağlanmakta; gerektiğinde öğretim elemanı tarafından yazma ve çizme desteği verilmektedir.
- İhtiyaç doğrultusunda yurtla ilgili destek sağlanmaktadır.

Zihinsel engeli veya öğrenmede bireysel destek gereksinimi olan öğrenciler için:
- Ders yönergelerinin açık, kısa ve anlaşılır biçimde verilmesine özen gösterilmektedir.
- Öğrenme süreci akran desteği ve akran öğrenmesi uygulamalarıyla desteklenmektedir.
- Öğrencilere akademik danışmanlık ve bireysel takip desteği sağlanmaktadır.
- İhtiyaç doğrultusunda sınavlarda ek süre, daha az dikkat dağıtıcı bir ortam veya uygun değerlendirme biçimi sağlanmaktadır.

Süreğen hastalığı olan öğrenciler için:
- Tedavi, kontrol veya hastalığa bağlı gereksinimler dikkate alınarak ilgili mevzuat çerçevesinde ders ve sınav süreçlerinde uygun düzenlemeler yapılmaktadır.

Soru 4: Bu üniversitelerde 2020-2026 yılları arasında öğrenim gören engelli öğrenci sayısı kaçtır? Bu öğrencilerin engel gruplarına, üniversiteye, fakülteye, yüksekokula, meslek yüksekokuluna, enstitüye, programa ve yıllara göre dağılımı nasıldır? Aynı dönemde üniversitelerde görev yapan engelli akademik personel ve engelli idari personel sayısı kaçtır?

Cevap 4:

Yıl / dönem	Üniversite	Öğrenci / personel grubu	Sayı
2020	SUBÜ	Engelli öğrenci	36
2021	SUBÜ	Engelli öğrenci	34
2022	SUBÜ	Engelli öğrenci	32
2023	SUBÜ	Engelli öğrenci	27
2024	SUBÜ	Engelli öğrenci	37
2025	SUBÜ	Engelli öğrenci	33
2026	SUBÜ	Engelli öğrenci	35
2020–2026	SUBÜ	Engelli akademik personel	1
2020–2026	SUBÜ	Engelli idari personel	16

Tabloda yer alan öğrenci sayılarının bir bölümü tahmini olup kesinleşmiş yıllık istatistik niteliğinde değildir. YÖK üzerinden tüm yıllara ait verilere düzenli ve eksiksiz erişim sağlanamadığından tablo, Koordinatörlüğümüzün kendi imkânlarıyla derlediği birim bildirimleri, öğrenci listeleri ve takip kayıtları esas alınarak hazırlanmıştır.

Soru 5: Sakarya'daki üniversiteler ile Sakarya İl Millî Eğitim Müdürlüğü arasında özel eğitim, kapsayıcı eğitim, rehberlik, engelli öğrencilerin yükseköğretime geçişi ve aile bilgilendirme çalışmaları kapsamında yürütülen ortak çalışmalar nelerdir?

Cevap 5: Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü ve ilgili akademik birimleri aracılığıyla, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı kurumlarla yapılan iş birliği protokolleri ve ilgili millî eğitim müdürlüklerinden alınan izinler doğrultusunda aşağıdaki çalışmaları yürütmektedir:
- Okullarda engellilik farkındalığı ve iletişim eğitimleri: İlköğretim ve ortaöğretim kurumlarında, üniversite öğrencilerinin katılımıyla engellilik kavramı, bireysel farklılıklar ve engelli bireylerle iletişim becerileri üzerine bilgilendirme ve uygulamalı etkinlikler gerçekleştirilmektedir.
- Özel eğitim okullarında kapsayıcı etkinlikler: Özel gereksinimli çocukların üniversite öğrencileriyle birlikte katıldığı oyun, sanat ve öğrenme etkinlikleri düzenlenmektedir.
- Ailelere yönelik bilgilendirme eğitimleri: Özel eğitim kurumlarında, ergenliğe giren özel gereksinimli kız çocuklarının annelerine ergenlik dönemine ilişkin eğitimler verilmektedir. Ailelerin günlük yaşamda karşılaşabilecekleri acil durumlara ilişkin bilgi ve farkındalıklarını desteklemek amacıyla temel ilk yardım farkındalık etkinlikleri de gerçekleştirilmektedir.
- Özel eğitim personeline yönelik eğitimler: Özel eğitim kurumlarında görev yapan personele, talepleri doğrultusunda, ilgili uzmanlık alanlarındaki akademisyenlerimiz tarafından bilgilendirme faaliyetleri yürütülmektedir.
Bu çalışmalar, millî eğitim kurumları ile üniversite arasındaki iş birliği çerçevesinde, ilgili kurumların ihtiyaç ve talepleri doğrultusunda planlanmaktadır.

Soru 6: Sakarya'nın deprem riski, sanayi bölgeleri, kırsal ilçeleri, kampüsler arası hareketlilik ihtiyacı, ulaşım yoğunluğu ve sağlık hizmetlerine erişim gereksinimleri dikkate alınarak engelli öğrencilerin kampüse ulaşımı, barınması, kampüs içi hareketliliği ve afet anında güvenli tahliyesi için özel düzenlemeler yapılmış mıdır?

Cevap 6: Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Engelsiz Üniversite Koordinatörü ve koordinatör yardımcısı, engelli bireylerin afetlere hazırlığı ve afet anında güvenliğine ilişkin bir TÜBİTAK projesine katılarak eğitim almıştır. Edinilen bilgiler, üniversitemizde engelli öğrencilerin ihtiyaçlarının değerlendirilmesinde ve ilgili birimlerle yürütülen çalışmalarda dikkate alınmaktadır.

Üniversitemizin farklı ilçelere yayılan yerleşke yapısı, öğrencilerin ulaşım ve barınma ihtiyaçları ile Sakarya'nın deprem riski göz önünde bulundurularak aşağıdaki alanlarda düzenleme ve destek çalışmaları yürütülmektedir:
- Kampüse ulaşım ve barınma: Engelli öğrencilerin ulaşım ve yurt ihtiyaçları bireysel olarak değerlendirilmekte, talepleri doğrultusunda ilgili kurum ve birimlerle iletişim kurularak uygun imkânlara erişimleri desteklenmektedir. Derslerin erişilebilir binalarda yürütülmesi ve gerektiğinde derslik değişikliği yapılması yoluyla öğrencilerin yerleşke içindeki ulaşım güçlüklerinin azaltılması amaçlanmaktadır.
- Kampüs içi hareketlilik: Erişilebilirlik düzenlemelerinin yapıldığı binalarda rampalar, asansörler, kaymaz zeminler, engelli tuvaletleri ve tekerlekli sandalye kullanımına uygun alanlarla öğrencilerin hareketliliği desteklenmektedir. Merdiven trabzanlarına uygulanan koruyucu ağlar gibi güvenlik düzenlemelerine de yer verilmektedir.
- Afet anında güvenli tahliye: Özellikle erişilebilir binalarımızda, engelli öğrencilerin günlük kullanım ihtiyaçlarının yanında afet ve acil durumlarda güvenli tahliye gereksinimleri de öncelikli olarak ele alınmaktadır. Erişilebilir giriş ve çıkışlar, tahliye güzergâhları ve öğrencinin

ihtiyaç duyabileceği refakat desteği, ilgili birimlerle yapılan değerlendirmelerde öne çıkarılmaktadır.
- Bireysel ihtiyaçların takibi ve koordinasyon: Akademik birimlerdeki Engelsiz Üniversite temsilcileri aracılığıyla öğrencilerin hareketlilik, iletişim ve destek ihtiyaçları takip edilmekte; gerekli durumlarda ilgili akademik ve idari birimlerle koordinasyon sağlanmaktadır.
Yerleşkelerin fiziki koşulları ve öğrencilerin bireysel gereksinimleri farklılık gösterdiğinden çalışmalar birim bazında yürütülmekte, mevcut erişilebilirlik ve güvenlik eksikliklerinin giderilmesine yönelik talepler ilgili birimlere iletilmektedir.

Soru 7: Sakarya'nın otomotiv, makine, savunma, sanayi, teknoloji, lojistik, tarım, turizm ve hizmet sektörü potansiyeli dikkate alınarak engelli bireylerin beceri kazanmasına, uygulamalı eğitim ve staj yapmasına, mezuniyet sonrası istihdama hazırlanmasına yönelik özel çalışmalar yürütülmüş müdür?

Cevap 7: Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesinin uygulamalı eğitimi esas alan +1 Eğitim Modeli, özel gereksinimli öğrencilerin de mesleki beceri kazanmasını, iş ortamını tanımasını ve mezuniyet sonrası istihdama hazırlanmasını desteklemektedir. Sakarya'nın otomotiv, makine, savunma sanayisi, teknoloji, lojistik, tarım, turizm ve hizmet sektörlerindeki potansiyeliyle bağlantılı olarak yürütülen işletmede mesleki eğitim ve staj süreçleri, özel gereksinimli öğrencilerimiz için de öğrenim gördükleri program ve bireysel ihtiyaçları dikkate alınarak planlanmaktadır.

Bu süreçlerde öğrencilerin eğitimleriyle ilgili işlerde uygulama deneyimi kazanmaları ve mesleki yeterliliklerini geliştirmeleri amaçlanmaktadır. Uygulama ve staj süreçlerinde ihtiyaç duyulan düzenlemeler, ilgili akademik birimler ve işletmelerle iletişim kurularak değerlendirilmektedir.

İstihdama yönelik destek mezuniyet sürecinde de sürdürülmektedir. Üniversitemiz Kariyer Merkezine ulaşan ve Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğüne yönlendirilen uygun iş ilanları, özel gereksinimli öğrencilerimizin bulunduğu iletişim grubunda paylaşılmaktadır. Böylece öğrencilerin ve mezunların eğitim alanlarına uygun iş fırsatlarından haberdar olmaları ve başvuru süreçlerine katılmaları desteklenmektedir.

Soru 8: Üniversiteler tarafından 2020-2026 döneminde engelli bireyler odağında TÜBİTAK, Erasmus+, Avrupa Birliği fonları. Birleşmiş Milletler programları, kalkınma ajansı destekleri veya benzeri ulusal/uluslararası projeler yürütülmüş müdür?

Cevap 8: Evet. Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesinde 2020–2026 döneminde engelli bireylerin eğitimini, sosyal katılımını ve yaşamlarını kolaylaştırmayı amaçlayan ulusal ve uluslararası proje çalışmalarına katılım sağlanmış; akademisyenlerimiz ve öğrencilerimiz tarafından bu alanda projeler yürütülmüştür.

Erasmus+ kapsamında, Mayıs 2025'te gerçekleştirilen bir projeye Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü olarak özel gereksinimli öğrencilerimizle birlikte destek verilmiştir. Avrupa'dan gelen öğrenciler, üniversitemiz öğrencileriyle birlikte Koordinatörlüğümüzün faaliyetlerine dâhil edilmiştir. Bu kapsamda farklı ülkelerden öğrencilerin engellilik ve kapsayıcılık konularında deneyim paylaşmasına ve ortak etkinliklere katılmasına olanak sağlanmıştır.

TÜBİTAK kapsamında, akademisyenlerimizin ve öğrencilerimizin katılımıyla engelli bireylerin ihtiyaçlarına yönelik araştırma ve proje çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalar, öğrencilerin akademik danışmanlık eşliğinde ihtiyaçları belirleme, çözüm geliştirme ve uygulama süreçlerinde görev almalarını desteklemiştir.

Engelli bireylere yönelik geliştirilen projeler SosyalFest ve TEKNOFEST gibi ulusal organizasyonlarda da yer almıştır. Üniversitemiz ekipleri bu alanlardaki projeleriyle finalist olmuş, bazı projeler ise ödül kazanmıştır. Böylece engellilik alanındaki çalışmalar eğitim ve farkındalık faaliyetlerinin yanında araştırma, teknoloji geliştirme ve sosyal çözüm üretme boyutlarıyla da sürdürülmüştür.

Soru 9: Sakarya'daki üniversiteler ile yerel yönetimler, kamu kurumları, AFAD, organize sanayi bölgeleri, meslek odaları, sanayi ve ticaret odaları, sağlık kuruluşları, tarım örgütleri, sivil toplum kuruluşları ve engelli dernekleri arasında yürütülen iş birlikleri nelerdir?

Cevap 9: Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü ve ilgili akademik birimleri aracılığıyla engelli bireylerin eğitime, sosyal yaşama ve istihdama katılımını desteklemek amacıyla yerel yönetimler, kamu kurumları, eğitim ve sağlık kuruluşları, sektör temsilcileri, sivil toplum kuruluşları ve engelli dernekleriyle iş birliği yürütmektedir. Çalışmalar, engelli bireylerin ve ailelerinin ihtiyaçları ile paydaş kurumların talepleri doğrultusunda planlanmaktadır.

- Yerel yönetimlerle iş birlikleri: Erişilebilirlik, engellilik farkındalığı ve sosyal katılım konularında ortak faaliyetler gerçekleştirilmektedir. Akyazı Belediyesiyle yürütülen çalışmalar kapsamında, engelli bireylerin deneyimlerini paylaştığı söyleşiler ve okul etkinlikleri düzenlenmiştir. Sosyal buluşmalar ve uygulamalı farkındalık etkinlikleriyle öğrencilerin engelli bireylerin günlük yaşamda karşılaştıkları güçlükleri tanımaları amaçlanmaktadır.
- Millî eğitim müdürlükleri ve bağlı kurumlarla iş birlikleri: İş birliği protokolleri ve gerekli izinler doğrultusunda ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında engellilik kavramı, bireysel farklılıklar ve engelli bireylerle iletişim becerileri üzerine etkinlikler yürütülmektedir.
- Ailelere ve özel eğitim personeline yönelik çalışmalar: Özel eğitim kurumlarıyla iş birliği içinde, ergenliğe giren özel gereksinimli kız çocuklarının annelerine yönelik bilgilendirme eğitimleri ve ailelere yönelik temel ilk yardım farkındalık etkinlikleri gerçekleştirilmektedir. Kurum personeline de talepleri doğrultusunda ilgili uzmanlık alanlarındaki akademisyenlerimiz tarafından eğitim ve bilgilendirme desteği sunulmaktadır.
- Gençlik ve Spor İl Müdürlüğüyle iş birlikleri: Özel gereksinimli öğrencilerin yurt imkânlarına erişimini desteklemek amacıyla ilgili müdürlük ve yurt birimleriyle iletişim ve yönlendirme çalışmaları yürütülmektedir. Engelli bireylerin sosyal ve sportif faaliyetlere katılımını destekleyen etkinlik ve projelerde de iş birliği yapılmaktadır.
- Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü, sivil toplum kuruluşları ve engelli dernekleriyle iş birlikleri: Engelli bireylerin ve ailelerinin ihtiyaçlarının belirlenmesi, eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesi ve sosyal katılımın desteklenmesi amacıyla ortak çalışmalar gerçekleştirilmektedir. BEYAZAY Derneği, Otizmle Yaşam Derneği ve KADEM gibi kuruluşlarla yapılan görüşmeler ve danışma kurulu katılımı yoluyla paydaşların deneyim ve önerileri Koordinatörlüğün çalışmalarına yansıtılmaktadır.
- İş dünyası ve sektör temsilcileriyle iş birlikleri: Üniversitemizin +1 Eğitim Modeli kapsamında özel gereksinimli öğrencilerin işletmede mesleki eğitim ve staj süreçlerine katılımı, öğrenim gördükleri programlar ve bireysel ihtiyaçları dikkate alınarak planlanmaktadır. Kariyer Merkezine ulaşan ve Koordinatörlüğümüze yönlendirilen uygun iş ilanları, özel gereksinimli öğrencilerimizin bulunduğu iletişim grubunda paylaşılarak öğrencilerin ve mezunların istihdam fırsatlarına erişimleri desteklenmektedir.

- Afetlere hazırlık ve ilk yardım alanındaki çalışmalar: Üniversitemiz İlk Yardım Koordinatörlüğü, SUBÜ Deprem Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (DAMER) ve SUBÜ Doğal Afet Arama Kurtarma ve İlk Yardım Topluluğu ile iş birliği içinde, engelli bireylerin afetlere hazırlık, güvenli tahliye ve ilk yardım gereksinimleri ele alınmaktadır. Engelsiz Üniversite Koordinatörü ve koordinatör yardımcısının katıldıkları TÜBİTAK projesi kapsamında aldıkları eğitimlerden de yararlanılmaktadır. Özellikle erişilebilir binalarda öğrencilerin giriş ve çıkışları, tahliye güzergâhları ve ihtiyaç duyabilecekleri destekler ilgili birimlerle değerlendirilmektedir.
Bu iş birliklerinde üniversite öğrencileri de görev almakta; akademisyenler, kurum temsilcileri, engelli bireyler ve aileler ortak faaliyetlerde bir araya gelmektedir. Böylece üniversitenin eğitim ve araştırma birikimi, engelli bireylerin günlük yaşamda karşılaştıkları ihtiyaçlara yönelik çalışmalara aktarılmaktadır.

Soru 10: Üniversitelerin dijital platformları, öğrenci bilgi sistemleri, uzaktan eğitim altyapıları, kütüphane hizmetleri, hastane başvuru sistemleri ve kurumsal dijital platformları engelli bireylerin kullanımına uygun mudur?

Cevap 10: Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesinde engelli bireylerin bilgiye, eğitim hizmetlerine ve dijital işlemlere erişimini destekleyen uygulamalar yürütülmekte; mevcut dijital altyapının erişilebilirliğini geliştirmeye yönelik iyileştirmeler yapılmaya başlanmıştır.

Kütüphane hizmetleri: Üniversitemiz öğrencileri, Sakarya Üniversitesiyle ortak kullanılan fiziki kütüphaneden yararlanmaktadır. Kütüphanenin erişilebilirlik düzenlemeleri, görme engelli bir özel eğitim öğretmeninin bilgi ve deneyimlerinden yararlanılarak planlanmıştır. Böylece görme engelli kullanıcıların ihtiyaçları hizmetlerin düzenlenmesinde doğrudan dikkate alınmıştır. Elektronik kütüphane kaynaklarına kampüs dışından erişim olanağı da sunulmakta, öğrencilerin akademik kaynaklardan bulundukları yerden yararlanmaları desteklenmektedir.

Öğrenci bilgi sistemleri ve uzaktan eğitim hizmetleri: Özel gereksinimli öğrencilerin dijital sistemlerde karşılaştıkları kullanım güçlükleri, Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü ve akademik birim temsilcileri aracılığıyla ilgili birimlere iletilmektedir. İhtiyaç doğrultusunda ders materyallerinin erişilebilir biçimde paylaşılması ve öğrencilerin akademik işlemlerini tamamlayabilmesi için bireysel destek sağlanmaktadır.

Dijital erişilebilirliğin geliştirilmesi: Öğrenci bilgi sistemi, uzaktan eğitim altyapısı ve kurumsal web sayfalarının erişilebilirliğini geliştirmek amacıyla bazı firmalarla ve Türkiye Engelsiz Bilişim Platformu ile görüşmeler yapılmıştır. Bu görüşmeler doğrultusunda üniversitemiz düzeyinde mevcut dijital altyapının iyileştirilmesine yönelik çalışmalara başlanmıştır. Ekran okuyucu uyumu, klavyeyle kullanım, okunabilir yazı boyutu ve renk kontrastı, görsellerin metinle açıklanması, videolarda altyazı ve erişilebilir belge kullanımı bu çalışmalar kapsamında ele alınmaktadır.

Üniversitemizin dijital platformlarını daha erişilebilir hâle getirmek için ilgili birimlerle birlikte iyileştirme çalışmaları yürütülmektedir.

Soru 11: 2020-2026 yılları arasında Sakarya Üniversitesi, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi veya Bakanlığınıza ÇİMER üzerinden iletilen ve engelli bireylerle ilgili başvuru sayısı kaçtır?
Cevap 11: 2020–2026 yılları arasında Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesine CİMER üzerinden engelli bireylerle ilgili herhangi bir başvuru iletilmemiştir.

Soru 12: Sakarya ili özelinde engelli ve özel gereksinimli bireylerin yükseköğretime erişimi, kampüs yaşamına katılımı, sağlık ve rehabilitasyon hizmetlerinden yararlanması, afetlere hazırlığı, uygulamalı eğitim ve staj süreçleri, mezuniyet sonrası istihdamı ve bağımsız yaşam becerilerinin güçlendirilmesi bakımından tespit edilen başlıca sorunlar nelerdir? Bu sorunların çözümüne yönelik olarak Millî Eğitim Bakanlığı'nın Sakarya'daki üniversiteler, Sakarya İl Millî Eğitim Müdürlüğü, yerel yönetimler, kamu kurumları, sağlık kuruluşları, AFAD ve sivil toplum kuruluşlarıyla birlikte yürüttüğü veya 2026 ve sonrası için planladığı özel bir çalışma, program veya strateji belgesi bulunmakta mıdır?

Cevap 12: Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğünün öğrenci ve aile görüşmeleri, akademik birim temsilcilerinin bildirimleri ve paydaş kurumlarla yürüttüğü çalışmalar doğrultusunda, özel gereksinimli bireylerin yükseköğretime erişimi ve üniversite yaşamına katılımında aşağıdaki ihtiyaç ve güçlükler öne çıkmaktadır. Bu değerlendirmeler üniversitemizin deneyimlerine dayanmakta olup Sakarya ilinin tamamını kapsayan bir ihtiyaç araştırmasının sonuçları niteliğinde değildir.

Başlıca sorunlar ve geliştirilmesi gereken alanlar

- Yükseköğretime geçişte bilgilendirme ve süreklilik: Öğrencilerin ve ailelerin üniversitede sunulan destekler, akademik uyarlamalar ve başvuru yolları hakkında erken dönemde bilgilendirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Ortaöğretimden yükseköğretime geçişte öğrencinin destek gereksinimlerinin, kendisinin bilgisi ve onayıyla ilgili birimlere aktarılmasını sağlayacak iletişimin güçlendirilmesi gerekmektedir.
- Ulaşım, barınma ve fiziki erişilebilirlik: Üniversitemizin farklı ilçelere yayılan yerleşke yapısı nedeniyle öğrencilerin ulaşım ve barınma ihtiyaçları farklılaşmaktadır. Binaların erişilebilirlik düzeyleri arasındaki farklılıklar, dersliklere ve sosyal alanlara bağımsız erişimi güçleştirebilmektedir. Erişilebilir ulaşımın kampüs girişinden dersliğe kadar kesintisiz biçimde sağlanması önem taşımaktadır.
- Akademik ve dijital erişilebilirlik: Ders materyallerinin ve dijital sistemlerin farklı gereksinimlere uygunluğu ile sınav ve uygulama uyarlamalarının birimler arasında tutarlı biçimde yürütülmesi geliştirilmesi gereken alanlardır. Öğrencinin ihtiyaçlarını her ders ve işlem için yeniden açıklamak zorunda kalmasını azaltacak bir takip düzenine ihtiyaç duyulmaktadır.
- Sağlık ve rehabilitasyon hizmetlerine erişim: Tedavi, kontrol ve rehabilitasyon süreçlerinin ders, sınav ve uygulama takvimleriyle birlikte yürütülmesi öğrenciler açısından güçlük oluşturabilmektedir. İşitme cihazı ve koklear implant gibi yardımcı teknolojileri kullanan öğrenciler için teknik destek ve uygun hizmetlere yönlendirme süreçlerinin sürdürülmesi gerekmektedir.
- Afetlere hazırlık ve güvenli tahliye: Öğrencilerin hareketlilik, görme, işitme ve iletişim gereksinimlerine uygun uyarı ve tahliye düzenlemelerinin geliştirilmesine ihtiyaç bulunmaktadır. Özellikle farklı yerleşkelerde bireysel destek ihtiyaçlarının önceden belirlenmesi ve görevli personelin bu ihtiyaçları bilmesi gerekmektedir.
- Uygulamalı eğitim, staj ve istihdam: Öğrencinin mesleki yeterlilikleriyle uyumlu, erişilebilir işletme ve staj ortamlarının belirlenmesi; işverenlerin uygun uyarlamalar konusunda bilgilendirilmesi ve mezuniyet sonrasında destek ilişkisinin sürdürülmesi önem taşımaktadır. İş ilanlarına erişimin yanında başvuru ve işe uyum süreçlerinin de desteklenmesine ihtiyaç duyulmaktadır.
- Sosyal katılım ve bağımsız yaşam: Engelli bireylere yönelik bilgi eksikliği ve iletişim güçlükleri, öğrencilerin sosyal etkinliklere katılımını etkileyebilmektedir. Öğrencilerin kendi ihtiyaçlarını ifade etme, destek talep etme, kampüs hizmetlerini kullanma ve günlük yaşamlarını bağımsız biçimde sürdürme becerilerinin desteklenmesi gerekmektedir.

- Kurumsal kapasite ve veri takibi: Öğrenci ihtiyaçlarının ve sağlanan desteklerin düzenli izlenmesi için güncel verilere, sürdürülebilir insan kaynağına ve birimler arasında işleyen bir iletişim düzenine ihtiyaç bulunmaktadır. Fiziki ve dijital iyileştirmelerin sürekliliği açısından kaynakların planlanması da önem taşımaktadır.
Üniversitemiz tarafından yürütülen çalışmalar

Bu ihtiyaçlar doğrultusunda Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü ve akademik birim temsilcileri aracılığıyla öğrencilerin talepleri alınmakta; ders ve sınav uyarlamaları, erişilebilir derslik düzenlemeleri, akran desteği ve bireysel danışmanlık çalışmaları yürütülmektedir. Dijital erişilebilirlik konusunda firmalar ve Türkiye Engelsiz Bilişim Platformu ile görüşmeler yapılmış, mevcut altyapının iyileştirilmesine yönelik çalışmalara başlanmıştır.

Millî eğitim kurumlarıyla yapılan iş birlikleri kapsamında okullarda engellilik farkındalığı ve iletişim etkinlikleri, özel eğitim kurumlarında çocuklarla ortak faaliyetler, ailelere ve personele yönelik eğitimler gerçekleştirilmektedir. Sivil toplum kuruluşları ve engelli dernekleriyle birlikte, engelli bireylerin ve ailelerinin ihtiyaçlarına yönelik bilgilendirme, farkındalık ve sosyal katılım çalışmaları yürütülmektedir. Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı ilgili birimlerle yurt ihtiyaçları konusunda iletişim kurulmaktadır. Üniversitemizin +1 Eğitim Modeli kapsamında özel gereksinimli öğrencilerin uygulamalı eğitim ve staj süreçleri desteklenmekte; Kariyer Merkezi tarafından iletilen uygun iş ilanları öğrencilerle paylaşılmaktadır.

Afetlere hazırlık alanında Koordinatör ve koordinatör yardımcısının TÜBİTAK projesi kapsamında aldıkları eğitimlerden yararlanılmaktadır. İlk Yardım Koordinatörlüğü, SUBÜ Deprem Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (DAMER) ve SUBÜ Doğal Afet Arama Kurtarma ve İlk Yardım Topluluğuyla birlikte engelli öğrencilerin güvenlik ve tahliye ihtiyaçları ele alınmaktadır.

2026 ve sonrası için geliştirilmesi önerilen çalışmalar

Mevcut faaliyetlerin devamı olarak aşağıdaki çalışmaların ilgili kurumlarla birlikte planlanması önerilmektedir:

Mevcut faaliyetlerin devamı olarak aşağıdaki çalışmaların ilgili kurumlarla birlikte planlanması önerilmektedir:
- Yükseköğretime geçiş ve uyum programı: Sakarya İl Millî Eğitim Müdürlüğü, rehberlik servisleri ve ilgili özel eğitim kurumlarıyla birlikte öğrenci ve aile bilgilendirme toplantıları, erişilebilir kampüs tanıtımları ve üniversiteye geçiş danışmanlığı düzenlenmesi.
- Bireysel destek ve izleme sistemi: Öğrencinin onayıyla akademik uyarlama, erişilebilirlik ve yönlendirme ihtiyaçlarının kaydedildiği; sağlanan desteklerin dönemlik olarak gözden geçirildiği bir sistem geliştirilmesi.
- Erişilebilir kampüs ve ulaşım çalışmaları: Kampüs erişilebilirlik haritasının güncellenmesi, öncelikli fiziki eksikliklerin belirlenmesi ve yerel yönetimlerle kampüse ulaşım güzergâhlarının değerlendirilmesi.
- Kapsayıcı afet hazırlık programı: AFAD ve üniversitenin ilgili birimleriyle iş birliği geliştirilerek erişilebilir uyarı ve bilgilendirme materyalleri hazırlanması, bireysel tahliye ihtiyaçlarının belirlenmesi ve uygulamalı eğitimlerin düzenlenmesi.
- Erişilebilir uygulamalı eğitim ve istihdam desteği: İşletmeler, sektör temsilcileri ve Kariyer Merkeziyle erişilebilir staj imkânlarının geliştirilmesi; işveren bilgilendirmeleri, başvuru desteği ve mezun takibi yapılması.

- Bağımsız yaşam ve aile eğitimleri: Öğrencilerin kendi ihtiyaçlarını ifade etme ve günlük yaşam becerilerini destekleyen etkinlikler ile ailelerin taleplerine göre eğitimlerin sürdürülmesi.
- Ortak değerlendirme ve eylem planı: Üniversiteler, millî eğitim birimleri, yerel yönetimler, sağlık kuruluşları ve sivil toplum temsilcilerinin katılımıyla önceliklerin, sorumlu kurumların ve izleme göstergelerinin belirlendiği bir çalışma planı hazırlanması.

Yukarıdaki gelecek dönem başlıkları, üniversitemizin mevcut deneyimlerinden hareketle sunulan geliştirme önerileridir; onaylanmış kurumlar arası program olarak değerlendirilmemelidir.

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Kurumsal Belge Yönetimi Koordinatörlüğü
Yazı İşleri Birimi

GÜNLÜDÜR
04.11.2026

Sayı : E-77494167-610-644617
Konu : Soru Önergeleri-7/50546 (Op. Dr. Ali KARAOBA)

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞINA

İlgi : Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının (Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı) 23.10.2026 tarihli ve E-57802651-610-78480 sayılı yazısı.

İlgi'de kayıtlı yazınız gereği; Uşak Milletvekili Op. Dr. Ali KARAOBA tarafından verilen 7/50546 esas numaralı yazılı soru önergesinin sorularına verilecek cevaba esas teşkil etmek üzere hazırlanan cevap metni Ek'te iletilmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Hamza AL
Rektör

Ek:
1- Engelsiz Yaşam ve Destek Koordinatörlüğü İlgi Yazı (1 Sayfa)
2- Cevap Metni (12 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu :BSMNM9ZAE6 Pin Kodu :71962 Belge Takip Adresi : https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5783&eD=BSMNM9ZAE6&eS=644617
Adres:Rektörlük Binası Esentepe Kampüsü 54187 Serdivan SAKARYA KEP
Adresi: sakaryauniversitesi@hs01.kep.tr
Telefon No:0264 295 50 26-29 Faks No:0264 295 5032
e-Posta:yaziisleri@sakarya.edu.tr Elektronik Ağ:www.yaziisleri.sakarya.edu.tr
Bilgi için: Bülent Atalay
Unvanı: Hizmetli

Evrak Tarih ve Sayısı: 02.11.2026-E.644586

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Engelsiz Yaşam ve Destek Koordinatörlüğü

Sayı : E-27992551-610-644586
Konu : Soru Önergeleri-7/50546 (Op. Dr. Ali KARAOBA)

02.11.2026

GENEL SEKRETERLİĞE

İlgi : 23.10.2026 tarihli ve 78480 sayılı yazınız.

İlgi yazı kapsamında Uşak Milletvekili Op. Dr. Ali KARAOBA tarafından verilen 7/50546 esas numaralı yazılı soru önergesine ilişkin hazırlanan cevap metni ekte yer almaktadır. Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Cihan SELEK ÖZ
Engelsiz Yaşam ve Destek Koordinatörü

Ek: Cevap Metni (12 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu :BSCNM93H9H Pin Kodu :48752 Belge Takip Adresi : https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5783&eD=BSCNM93H9H&eS=644586
Adres:Esentepe Kampüsü 54187 Serdivan SAKARYA / KEP Adresi: sakaryauniversitesi@hs01.kep.tr
Telefon No:0264 295 50 00 Faks No:0264 295 50 31
e-Posta:ozelkalem@sakarya.edu.tr Elektronik Ağ:www.sakarya.edu.tr
Bilgi için: Muhammed Ali Uslu
Unvanı: Sağlık Memuru

7/50546 esas numaralı yazılı soru önergesi kapsamında yöneltilen sorulara ilişkin hazırlanan cevaplar aşağıda sunulmuştur:

1. Sakarya Üniversitesi ve Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesinde engelli bireylere yönelik koordinasyon hangi birimler aracılığıyla yürütülmektedir? Bu birimlerde görev yapan personel sayısı üniversite bazında kaçtır?

Sakarya Üniversitesinde, 2023 yılına kadar Sağlık Kültür ve Spor Dairesi Başkanlığı bünyesinde yürütülen engelli öğrenci hizmetleri, Engelsiz Yaşam ve Destek Koordinatörlüğünün kurulmasıyla birlikte bu birim çatısı altında 30.10.2026 tarihi itibarı ile ikisi akademik, ikisi idari personel olmak üzere Koordinatör, Koordinatör Yardımcısı, Sosyal Hizmet Uzmanı ve Sağlık Memuru olmak üzere 4 kişi tarafından yürütülmektedir. Ayrıca üniversitemizin akademik ve idari birimlerinde görev yapan 120 engelsiz yaşam temsilcisi ile koordinasyon sağlanmaktadır.

2. 2020-2026 yılları arasında bu üniversitelerin kampüslerinde erişilebilirlik kapsamında yapılan fiziki düzenlemeler nelerdir? Bu düzenlemeler hangi yerleşkelerde, fakültelerde, yüksekokullarda, meslek yüksekokullarında, hastanelerde, kütüphanelerde laboratuvarlarda, atölyelerde, yemekhanelerde, spor alanlarında ve sosyal tesislerde uygulanmıştır?

2020-2026 yılları arasında Sakarya Üniversitesi'nde engelli bireylerin kampüs yaşamına bağımsız ve güvenli katılımını desteklemek amacıyla çeşitli fiziki erişilebilirlik düzenlemeleri gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda Merkez Kütüphanede rampa ve görme engelli bireylerin yön bulmasını kolaylaştıran kılavuz iz uygulamaları yapılmıştır. Üniversitenin akademik ve idari birimlerinde kapı yanlarına Braille alfabesiyle hazırlanmış tabelalar yerleştirilmiştir. Ayrıca Esentepe Kampüsü açık alanlarında bulunan merdivenlere korkuluklar yapılmıştır. Yemekhanenin yeni binaya taşınması sürecinde engelli bireylerin erişimini ve kullanımını kolaylaştıracak düzenlemelere dikkat edilmiştir. Ayrıca birçok akademik birime (fakülte vs.) ait binada düzenli olarak öğrenci taleplerine öncelik verilmek suretiyle imkanlar ölçüsünde erişilebilirlik ve uyarlama çalışmaları yürütülmektedir. Bu çalışmalar neticesinde Yükseköğretim Kurulu tarafından Sakarya Üniversitesi bünyesindeki birçok birim engelsiz üniversite ödülü almaya layık görülmüştür. Bu doğrultuda çeşitli birimler için mekanda erişilebilirlik ödülü alındığı gibi fiziksel erişilebilirlik ile doğrudan ilişkilendirilen eğitimde erişilebilirlik, sosyo-kültürel faaliyetlerde erişilebilirlik bayrakları ve engelsiz program

nişanları da Sakarya Üniversitesi'nin erişilebilirlik altyapısına layık görülmüştür. Sakarya Üniversitesi'nin aldığı Engelsiz Üniversite Ödüllerine şu bağlantıdan ulaşılabilir:

https://engelsiz.sakarya.edu.tr/tr/icerik/28431/155220/engelsiz-kampus

3. Görme, işitme, ortopedik, zihinsel, nörogelişimsel, süreğen hastalık veya diğer engel gruplarına sahip öğrencilerin eğitime erişimini kolaylaştırmak amacıyla hangi akademik uyarlamalar yapılmıştır?

Sakarya Üniversitesi Engelsiz Yaşam ve Destek Koordinatörlüğü ve Uyarlama Hizmetleri Yönergesinin 12. ve 13. maddelerinde yer alan hükümler doğrultusunda, öğrencilerin engel durumları ve bireysel ihtiyaçları dikkate alınarak gerekli eğitim-öğretim ve sınav uyarlamaları uygulanmaktadır. Yönergeye şu bağlantıdan ulaşılabilir: https://short-url.cc/1HajS

21721993 - 67721993 - 67721993 - 67721993 - 67721993

4. Bu üniversitelerde 2020-2026 yılları arasında öğrenim gören engelli öğrenci sayısı kaçtır? Bu öğrencilerin engel gruplarına, üniversiteye, fakülteye, yüksekokula, meslek yüksekokuluna, enstitüye, programa ve yıllara göre dağılımı nasıldır?
Aynı dönemde üniversitelerde görev yapan engelli akademik personel ve engelli idari personel sayısı kaçtır?

Sakarya Üniversitesi Yıllara Göre Engelli Öğrenci Sayısı

	2021-2022	2022-2023	2023-2024	2025-2026	2026-2027
Engelli Öğrenci Sayısı	111	138	104	95	64

2021-2022 Eğitim-Öğretim Yılı Engelli Öğrenci Sayısı

Engel Türü	Örgün Eğitim	Uzaktan Eğitim	Toplam
Ortopedik Engelli	17	11	28
Görme Engelli	17	8	25
İşitme Engelli	8	7	10
Süreğen Rahatsızlık	14	15	32
Çoklu (Engellilik (zihinsel/ruhsal/görme/ ortopedik vd)	5	5	11
Zihinsel Engelli	2	1	2
Ruhsal	-	1	2
Toplam	**64**	**47**	**111**

67721993

2022-2023 Eğitim-Öğretim Yılı Engelli Öğrenci Sayısı

Engel Türü	Örgün Eğitim	Uzaktan Eğitim	Toplam
Ortopedik Engelli	20	10	30
Görme Engelli	31	9	40
İşitme Engelli	5	1	6
Süreğen Rahatsızlık	22	13	35
Çoklu (Engellilik (zihinsel/ruhsal/görme/ ortopedik vd)	9	10	19
Ruhsal Engelli	4	4	8
Zihinsel Engelli	0	0	0
Toplam	**91**	**47**	**138**

2023-2024 Eğitim-Öğretim Yılı Engelli Öğrenci Sayısı

Engel Türü	Örgün Eğitim	Uzaktan Eğitim	Toplam
Ortopedik Engelli	15	7	22
Görme Engelli	25	7	32
İşitme Engelli	3	1	4
Süreğen Rahatsızlık	15	11	26
Çoklu (Engellilik (zihinsel/ruhsal/görme/ ortopedik vd)	7	7	14
Ruhsal Engelli	4	2	6
Zihinsel Engelli	0	0	0
Toplam	**69**	**35**	**104**

2025-2026 Eğitim-Öğretim Yılı Engelli Öğrenci Sayısı

Engel Türü	Örgün			Uzaktan			Toplam
	Önlisans	Lisans	YL	Önlisans	Lisans	YL	
Bedensel Engelli	0	14	3	2	1	3	23
Görme Engelli	0	12	6	2	2	4	26
İşitme Engelli	0	5	1	0	0	0	6
Süreğen Engelli	1	4	7	7	2	6	27
Çoklu Engelli	1	3	2	1	1	1	9
Ruhsal Engelli	0	2	0	1	0	0	3
Zihinsel Engelli	0	0	0	0	0	0	0
Toplam	**2**	**40**	**19**	**13**	**6**	**14**	**94**

2026-2027 Eğitim-Öğretim Yılı Engelli Öğrenci Sayısı

	Örgün			Uzaktan			
Engel Türü	**Önlisans**	**Lisans**	**YL**	**Önlisans**	**Lisans**	**YL**	**Toplam**
Bedensel	0	9	2	1	2	1	**16**
Görme	0	9	3	0	1	1	**12**
İşitme	0	4	1	0	0	0	**4**
Süreğen	1	8	3	7	2	4	**23**
Çoklu	0	1	4	0	0	1	**6**
Ruhsal	0	3	1	0	0	0	**3**
Zihinsel	0	0	0	0	0	0	**0**
Toplam	**1**	**34**	**14**	**8**	**5**	**7**	**64**

Sakarya Üniversitesi bünyesinde akademik personellerin 7'si erkek 5'i kadın olmak üzere 12 tanesinin %40 ve üzeri oranda engeli bulunmaktadır.

Engeli bulunan idari personel kişi sayısı ise 35'tir. İdari personelin engel türlerine göre sayıları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Engel Türü	Toplam
Bedensel Engelli	9
Görme Engelli	4
İşitme Engelli	5
Süreğen Engelli	13
Çoklu Engelli	1
Ruhsal Engelli	2
Zihinsel Engelli	1
Toplam	**35**

5. Sakarya'daki üniversiteler ile Sakarya İl Millî Eğitim Müdürlüğü arasında özel eğitim, kapsayıcı eğitim, rehberlik, engelli öğrencilerin yükseköğretime geçişi ve aile bilgilendirme çalışmaları kapsamında yürütülen ortak çalışmalar nelerdir?

Sakarya Üniversitesi Engelsiz Yaşam ve Destek Koordinatörlüğü tarafından, Sakarya İl Millî Eğitim Müdürlüğü ile özel eğitim, kapsayıcı eğitim, engelli öğrencilerin yükseköğretime geçişi ve aile bilgilendirme konularında yürütülen yapılandırılmış, süreklilik arz eden ve politika belgeleriyle sabit kılınan ortak bir çalışma bulunmamaktadır. Bununla birlikte, koordinatörlüğe başvuran ailelerin ve diğer kurumların engelli bireylerin eğitim süreçleri, üniversite yaşamına uyumları ve yararlanabilecekleri destek hizmetlerine ilişkin soruları yanıtsız bırakılmamakta; ihtiyaçları doğrultusunda bilgilendirme ve danışmanlık desteği sunulmaktadır. Bu kapsamda, başvuran kişi ve kurumlara doğru bilgi sağlanması, karşılaştıkları sorunlara yönelik çözüm yollarının değerlendirilmesi ve ilgili birimlere yönlendirme yapılması yoluyla destek sağlanmaktadır. Ayrıca çeşitli okul, kurum, kuruluş ve birimlerle birlikte ortak çalışma, etkinlik ve faaliyetler gerçekleştirilmekte; farkındalık çalışmaları yürütülmektedir.

6. Sakarya'nın deprem riski, sanayi bölgeleri, kırsal ilçeleri, kampüsler arası hareketlilik ihtiyacı, ulaşım yoğunluğu ve sağlık hizmetlerine erişim gereksinimleri dikkate alınarak engelli öğrencilerin kampüse ulaşımı, barınması, kampüs içi hareketliliği ve afet anında güvenli tahliyesi için özel düzenlemeler yapılmış mıdır?

Sakarya Üniversitesi'nde engelli öğrencilerin kampüse ulaşımı, şehir içi toplu taşıma hizmeti sunan minibüs ve otobüsler aracılığıyla sağlanmaktadır. Barınma konusunda, özel gereksinimli öğrenciler Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü (KYK) yurtlarına yerleştirmelerde öncelikli olarak değerlendirilmekte ve çoğunlukla bu yurtlarda barınmaktadır. Ayrıca kendi tercihleri doğrultusunda aile veya arkadaşlarıyla birlikte evde kalan veya özel yurtlarda barınma ihtiyacını gidermeyi tercih eden öğrenciler de bulunmaktadır.

Tıp fakültesi ve sağlık hizmetlerinden, fırsat eşitliği ilkesi çerçevesinde tüm öğrencilerimiz yararlanmaktadır.

Üniversitemiz Diş Hekimliği Fakültesi Çocuk Diş Hekimliği Anabilim dalı bünyesinde özel bakım gerektiren çocuklar ayaktan veya genel anestezi altında öncelikli olarak tedavi edilmektedir.

Diş hekimliğinin talebi üzerine personele Hizmetiçi Eğitim Şube Müdürlüğü işbirliğiyle 120 saatlik Temel İşaret Dili eğitimi verilmiştir. Böylece sağlık hizmeti işitme engeli bulunanlar için erişilebilir hale gelmiştir.

Afet ve acil durumlara hazırlık amacıyla ise fakülteler bünyesinde tatbikatlar gerçekleştirilmektedir. Bu çalışmalarla öğrencilerin afet ve acil durumlar konusunda bilinçlendirilmesi ve güvenliğin sağlanmasına katkıda bulunulması amaçlanmaktadır

7. Sakarya'nın otomotiv, makine, savunma, sanayi, teknoloji, lojistik, tarım, turizm ve hizmet sektörü potansiyeli dikkate alınarak engelli bireylerin beceri kazanmasına, uygulamalı eğitim ve staj yapmasına, mezuniyet sonrası istihdama hazırlanmasına yönelik özel çalışmalar yürütülmüş müdür?

Üniversitemizde engeli bulunan öğrencilerin mesleki becerilerini geliştirmeleri, uygulamalı eğitim ve staj olanaklarından yararlanmaları ve mezuniyet sonrası istihdama katılmaları amacıyla mevcut staj ve kariyer olanaklarından yararlanmaları desteklenmektedir. Bu kapsamda, işverenler tarafından engelli bireylere yönelik yayımlanan staj ve istihdam ilanları öğrencilere duyurulmaktadır. Örneğin, 2025 yılında Ford Otomotiv bünyesinde engelli stajyer alımına yönelik bir ilan öğrencilerimize duyurulmuştur.

Bunun yanı sıra öğrenciler, üniversitenin genel staj olanakları ve kariyer etkinlikleri kapsamında sunulan fırsatlardan yararlanabilmektedir. Koordinatörlüğümüz, engeli bulunan öğrencilerimizin mesleki gelişimlerine ve istihdam fırsatlarına erişimlerine katkı sağlamak amacıyla ilan ve bilgilendirmeleri öğrencilerle paylaşmakta, ihtiyaç duyulması hâlinde ilgili birimlere yönlendirme yapmaktadır.

8. Üniversiteler tarafından 2020-2026 döneminde engelli bireyler odağında TÜBİTAK, Erasmus, Avrupa Birliği fonları, Birleşmiş Milletler programları, kalkınma ajansı destekleri veya benzeri ulusal/uluslararası projeler yürütülmüş müdür?

Destek Programı-Yılı/Dönemi	Proje Adı
TÜBİTAK 2209-A, 2022/2 dönemi	Hologram Kullanımı ile Zihin Yetersizliği Olan Öğrencilere Canlı/Cansız Varlık Öğretimi
TÜBİTAK 2209-A, 2022/2 dönemi	Görme Engelli Bireylerin Hayatını Kolaylaştırmak İçin Nesneleri Tanımlayan Akıllı Gözlük
TÜBİTAK 2209-B, 2025	Dijital Entegrasyon ile Akıllı Tekerlekli Sandalye Projesi
TÜBİTAK 1001,2023	Küçük Farklılıklar Büyük Benzerlikler: Tipik Gelişim Gösteren Öğrencilerin Özel Gereksinimli Akranlarına Yönelik Sosyal Kabul Müdahale Programının Geliştirilmesi, Uygulanması ve Değerlendirilmesi
TÜBİTAK 3005, 2025	Eğit Donat İstihdam Et Modeli (EDİM): Özel Gereksinimli Öğrencilere ve Özel Eğitim Öğretmen Adaylarına Bir Deneyim Kapısı
TUBİTAK 3005, 2026	Hafif Düzey Zihinsel Yetersizliği Olan Kız Çocuklarına Yönelik Dijital Oyun Tabanlı Süreç Ölçümü Destekli Menstrüel Hijyen Eğitim Modelinin Geliştirilmesi
TUBİTAK 3005, 2026	EKS-Asistan: Görme Engelli Kadınlar İçin Kanıta Dayalı Erişilebilir Üreme Sağlığı Dijital Danışmanının Geliştirilmesi ve Etkililiğinin Değerlendirilmesi
Erasmus+ KA220-HED, 2022-2024	Developing a Higher Education Curriculum in SET Teaching for the Health Protection and Promotion of Intellectually Disabled Individuals
Erasmus+ KA220-HED, 2025	Developing Competencies of Special Needs Care Providers on Scientific Evidence-Based Practices with Technology-Supported Tools
Tubitak 2209-A, 2025	Görme Engelliler için İç Mekan Navigasyonu İçeren Dijital Kampüs Asistanı

9. Sakarya'daki üniversiteler ile yerel yönetimler, kamu kurumlan, AFAD, organize sanayi bölgeleri, meslek odaları, sanayi ve ticaret odaları, sağlık kuruluşları, tarım örgütleri, sivil toplum kuruluşları ve engelli dernekleri arasında yürütülen iş birlikleri nelerdir?

Sakarya Üniversitesi Engelsiz Yaşam ve Destek Koordinatörlüğünün yerel yönetimler, kamu kurumları, sanayi kuruluşları, meslek odaları, sağlık kuruluşları ve sivil toplum kuruluşlarıyla süreklilik arz eden, yapılandırılmış bir iş birliği programı bulunmamaktadır. Bununla birlikte, farklı kurumlarla zaman zaman engelli bireylerin toplumsal yaşama ve istihdama katılımını desteklemeye yönelik ortak etkinlikler gerçekleştirilmektedir.

Bu çalışmalar, farklı kurumlarla dönemsel iş birlikleri geliştirilmesine ve engelli bireylerin ihtiyaçlarına yönelik farkındalığın artırılmasına katkı sağlamaktadır.

10. Üniversitelerin dijital platformları, öğrenci bilgi sistemleri, uzaktan eğitim altyapıları, kütüphane hizmetleri, hastane başvuru sistemleri ve kurumsal dijital platformları engelli bireylerin kullanımına uygun mudur?

Üniversitemiz Kütüphane Dokümantasyon Dairesi Başkanlığı bünyesinde bulunan görme engelli biriminde Braille yazıcı, kitap okuma makinesi gibi teknolojik alt yapı bulunmaktadır. Öğrencilerin talepleri doğrultusunda ders notları sesli, Braille veya büyük punto olarak verilmektedir.

Dijital sistemler genel anlamda Sakarya Üniversitesi Bilgi Sistemi (SABİS) üzerinden ve birbirine entegre şekilde sunulmaktadır. Bu kapsamda Üniversitemiz tarafından geliştirilen veya kullanılan dijital sistemlerin erişilebilirliğinin ve kullanılabilirliğinin arttırılması için çeşitli çalışmalar gerçekleştirilmektedir. Bu süreç, diğer birimlerin de desteğiyle Sakarya Üniversitesi Engelsiz Yaşam ve Destek Koordinatörlüğü'nün koordinesinde yürütülmektedir.

Bu bağlamda, Üniversitemiz web sayfası, ilgili birimler tarafından gerçekleştirilen duyuru ve bilgilendirmeler ile paylaşılan haberlerin erişilebilir şekilde sunulmasına imkân tanımaktadır. Aynı zamanda Üniversitemiz birimleri tarafından yapılacak sosyal medya paylaşımlarının erişilebilir şekilde yapılması için iki farklı zamanda hizmet içi eğitim gerçekleştirilmiştir.

Öğrenciler ve akademik personel tarafından kullanılan bilgi sistemleri, engelli bireylerin bu sistemleri kullanmasını mümkün kılmaktadır. Tespit edilen erişilebilirlik geliştirme önerilerinin

zaman içerisinde ve imkânlar doğrultusunda hayata geçirilmesi için çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

Sakarya Üniversitesi'nde öğrenciler bazı dersleri tamamen uzaktan eğitim ile almaktadır. Yüz yüze yapılan bazı derslerin ise çeşitli faaliyetleri uzaktan eğitim ile gerçekleştirilebilmektedir.

Bu noktadan hareketle; Sakarya Üniversitesi Engelsiz Yaşam ve Destek Koordinatörlüğü, Bilgisayar Araştırma ve Uygulama Merkezi ile Uzaktan Eğitim Araştırma ve Uygulama Merkezi iş birliğiyle yürütülen "Erişilebilir Uzaktan Eğitim Projesi" ile uzaktan eğitim imkanlarının erişilebilirliğinin sağlanması hedeflenmiştir. Gerçekleştirilen erişilebilirlik çalışmaları sayesinde engelli öğrenciler, başka birinin desteğine ihtiyaç duymadan diledikleri şekilde dersleri takip edebilmektedir.

Bu kapsamda görme engelli öğrenciler, uzaktan eğitimle gerçekleştirilen canlı derslerde klavye kısayolları ile diledikleri ayarları yapabilmekte, mikrofon açma ve kapama gibi işlemleri gerçekleştirerek derslere aktif şekilde katılabilmektedir. Bunların yanında ders ekranında bulunan sohbet, ekran paylaşımı ve benzeri alanlara da ekran okuyucu programlar ile erişilebilmektedir.

Ayrıca sanal sınıfta beyaz tahta üzerine yazılan yazılar, ekran okuyucu programlar aracılığıyla rahatlıkla okunabilmektedir. Bu sayede yüz yüze derslerde beyaz tahtaya erişim zorluğu yaşayabilen görme engelli öğrenciler, sanal sınıfta tahtadaki yazılara doğrudan erişebilmektedir. İşitme engelli öğrenciler ise derslerdeki konuşmaların otomatik olarak altyazıya dönüştürülmesi sayesinde sesli anlatımı anlık şekilde takip edebilmektedir.

Engelli öğrenciler, derslerde kullanılan sunum dosyalarını doğrudan bilgisayarlarına indirerek diledikleri anlarda çalışma gerçekleştirebilmektedir.

Engelli öğrencilerin başarılarının olumsuz şekilde etkilenmemesi için sınavlar da erişilebilir formatta gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda görme engelli öğrenciler ekran okuyucu yazılımlar ile farklı formatlardaki sorulara erişebilmekte, işaretleme yapabilmekte veya yazılı şekilde cevap verebilmektedir. Ayrıca sınavdaki soru sayısı, kalan süre gibi bilgiler de aktif olarak erişilebilir şekilde sunulmaktadır. Bunların yanında, sınav sonlandırılmadan önce erişilebilir şekilde tüm soruların cevaplanıp cevaplanmadığı kontrol edilebilmektedir. Bu sayede görme engelli öğrenciler ekran okuyucu yazılımlar ile boş bıraktıkları soruları fark edebilmektedir. Aynı zamanda tüm öğrencilerin soruyu cevapsız bırakarak puan kaybetme ihtimali de azaltılmış olmaktadır.

Sistem, ders ve sınavlarda kas hastalığı bulunan kişilerin çok fazla zorlanmadan tıklama yapabilmesine de izin vermektedir.

Ayrıca oluşturulan dijital sistem, engelli öğrencilerin ek süre gibi farklı uyarlamalardan faydalanarak sınava girmeleri için özelleştirilmiş ayarlamalar yapmaya da imkân tanımaktadır.

Uzaktan eğitim faaliyetlerinde engelli öğrencilere sunulan bazı imkânlar, aşağıdaki bağlantı aracılığıyla erişilebilen videoda da görülebilmektedir: https://www.youtube.com/watch?v=bxNLvGrbv-k

Ayrıca Sakarya Üniversitesi Engelsiz Yaşam ve Destek Koordinatörlüğü ile Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi (SAÜSEM) iş birliğinde gerçekleştirilen çalışma kapsamında SAÜSEM tarafından herkesin erişimine açık şekilde sunulan eğitim programlarına engelli bireylerin erişiminin sağlanması için çeşitli çalışmalar yürütülmüştür. Çalışma kapsamında SAÜSEM web sayfasının erişilebilirliği geliştirilmiş, eğitim bilgilendirme sayfasına engelli bireylerin taleplerini iletebilmeleri için bilgilendirme eklenmiş, eğitim materyalleri alt yazı, betimleme içeren alternatif metin, kısa ders notları gibi hususlar çerçevesinde geliştirilmiş ve sınavların erişilebilirliği için teknik ve idari iyileştirmeler tamamlanmıştır. Aynı zamanda bu proje, Engelsiz Bilişim Ödülüne layık görülmüştür.

Sakarya Üniversitesi Erişilebilir Sürekli Eğitim Projesi hakkında detaylı bilgiye şu bağlantı aracılığıyla ulaşılabilecek video üzerinden erişilebilmektedir: https://www.youtube.com/watch?v=VWdG9JvlAhQAyrıca Sakarya Üniversitesi'nde bilişimden sorumlu birimlerin de temsilcilerinin katıldığı toplantılar ve eğitimler gerçekleştirilmekte ve bilişim altyapısının erişilebilirliğinin geliştirilmesi için daha kapsamlı çalışmalar da yürütülmektedir. Bu kapsamda diğer birimlerle birlikte bilişimden sorumlu birimler için de birim engelsiz yaşam temsilcileri belirlenmekte; erişilebilirlik ihtiyaçlarının doğrudan ilgili birimlere iletilmesi sağlanabilmektedir.

11. 2020-2026 yılları arasında Sakarya Üniversitesi, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi veya Bakanlığınıza CİMER üzerinden iletilen ve engelli bireylerle ilgili başvuru sayısı kaçtır?

Sakarya Üniversitesi Engelsiz Yaşam ve Destek Koordinatörlüğüne, konuya dair CİMER üzerinden engelli bireylerle ilgili iletilen bir başvuru bulunmamaktadır.

12. Sakarya ili özelinde engelli ve özel gereksinimli bireylerin yükseköğretime erişimi, kampüs yaşamına katılımı, sağlık ve rehabilitasyon hizmetlerinden yararlanması, afetlere hazırlığı, uygulamalı eğitim ve staj süreçleri, mezuniyet sonrası istihdamı ve bağımsız yaşam becerilerinin güçlendirilmesi bakımından tespit edilen başlıca sorunlar nelerdir? Bu sorunların çözümüne yönelik olarak Millî Eğitim Bakanlığı'nın Sakarya'daki üniversiteler, Sakarya İl Millî Eğitim Müdürlüğü, yerel yönetimler, kamu kurumlan, sağlık kuruluşları, AFAD ve sivil toplum kuruluşlarıyla birlikte yürüttüğü veya 2026 ve sonrası için planladığı özel bir çalışma, program veya strateji belgesi bulunmakta mıdır?

Sakarya İli birbirinden farklı özelliklere sahip doğal yapıları bir arada bulundurmaktadır. Bu nedenle yükseköğretim kurumlarının yerleşkelerinin etrafında bulunan doğal yapılar, kimi zaman kampüs erişilebilirliği açısından çeşitli çalışmalar yapılmasını gerektirmektedir. Örneğin şehirde bulunan iki üniversitenin de çeşitli birimlerinin yer aldığı Esentepe Kampüsü'nün tepelik bir alanda bulunması, Kampüs içerisindeki bazı rotaların eğim nedeniyle bazı engel grupları açısından kullanılmasını zorlaştırmakta, bu nedenle kampüs içi alternatif rotaların tercih edilmesi gerekebilmektedir.

Sakarya Üniversitesi ile şehirdeki çeşitli idari birimler arasında iş birliği içerisinde farklı projeler gerçekleştirilmekte, bu doğrultuda engelli adayların eğitimden istihdama geçiş süreçleri desteklenebilmektedir. Bununla birlikte Milli Eğitim Bakanlığına bağlı birimler başta olmak üzere şehirdeki ilgili birimler ile üniversiteler arasında süreklilik arz eden ve zaman içerisinde ihtiyaçlara göre uyarlanabilen projelerin geliştirilmesinin, engelli bireylerin istihdama geçişini güçlendireceği belirtilebilir.